

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 16 Stycznia r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 4 stycznia.

Przez najwyższe dyplomata, wydane na dzień 31 grudnia, na tyłaskawie mianowani są kawalerami orderów: *s. Andrzeja piarwszego* mianowania, nadzwyczajny i pełnomocny poseł przy dworze wiedeńskim, Rzeczywisty Radca Tajny *Tatiszczew*; *s. Alexandra-Newskiego* Senator, Radca Tajny *Diwow*.

— Przez najwyższy dyplomata, wydany dnia 25 grudnia r. z., na tyłaskawie mianowani kawalerami orderu *s. Anny 1szej klasy*, Minister Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Oldenburskiego, Rzeczywisty Radca Tajny, Baron *Brandensztejn*. (R.I.)

— Znajdującemu się w Radzie Państwa w obowiązku sekretarza stanu, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Swininowi*, rozkazano zająć się odbywaniem spraw w Komitecie PP. Ministrów, do naznaczenia w nim zarządzającego sprawami. (P.P.)

— Jego Cesarska Mość na wyżey rozkazać raczył: z powodu mianowania zostającego w obowiązku Ober-Prokuratora 4go Departamentu Rządzącego Senatu, Mistrza Obrzędów, Hrabiego *Zaradowskiego*, Rzeczywistym Radcą Stanu, tytułować się i podpisywać iemu Ober-Prokurem.

— Bibliotekarz Jego Cesarskiej Mości Radca Dworu, Karol *Sedżer*, za odznaczającą się gorliwość w służbie, na tyłaskawie y podniesiony został do rangi radcy kolegialnego.

— Zostającemu w departamencie ministerium sprawiedliwości naczelnikiem stołu, Radcy Dworu, *Eliaszewiczowi*, rozkazano być naczelnikiem 2go oddziału departamentu oświecenia narodowego, i pobierać etatem do tego miejsca naznaczoną pensją.

— Przez rozkaz dzienny z dnia 30 grudnia r. z. uwalniają się ze służby: w piechocie: naczelnik 2giej pieszej dywizyi Jenerał-Major *Xięże Lubomirski*, z mundurem i z częściami pobieranej pensyi, przeznaczoney według najwyższej ustawy, wydanej dnia 6 grudnia 1827 roku. *Leyb-Gwardyi* siemionowskiego pólku Półkownik *Rydiger* 2gi, w randze Jenerał-Majora, z mundurem i z częściami pobieranej pensyi, przeznaczoney podług najwyższej ustawy z dnia 6 grudnia 1827 roku. *W artylleryi*: *Leyb-Gwardyi* konnej artylleryi dowódzca bateryynej bateryi Półkownik, *Pistolorki*, w randze Jenerał-Majora z mundurem i z częściami pobieranej pensyi.

— Przez rozkaz dzienny z dnia 29 grudnia r. z. naznaczają się: Członek polowego audytoryatu byłey 2giej Armii Jenerał-Major *Kurys*, na obowiązek przezydującego w polowym audytoryacie Armii Działającej. Podpółkownik *Wakar*, na obowiązek Członka polowego Audytoryatu Armii Działającej. (R.I.)

Sankt-Petersburg dnia 8 stycznia.

D. 6 b. m. w święto Zjawienia się Pańskiego, z którym połączony jest obchód narodzin J. C. W. W. Xiężny *ANNY*, Xiężny *Oraniz*, odbyła się w kaplicy Zamku Zimowego msza uroczysta w obecności NN. Państwa, WW. Xięząt *Następy* i *Michaza*, tudzież Xięcia Oldenburskiego. Członkowie Rady Państwa, Dwór Cesarski i wiele znakomitych urzędników cywilnych i wojskowych znajdowali się na nabożeństwie, po którym nastą-

pił obrzęd poświęcenia Nowy. Wieczorem miasto było oświecone. (J.d.S.P.)

— Przez Najwyższe reskrypta mianowani kawalerami orderu *s. Anny* 1 klasy: z korony 31 grudnia r. z. Sekretarz Stanu Radca Tajny *Murawjew*; 1 b. m. Jenerał-majior Sztabu jeneralnego *Schubert*; bez korony 31 grudnia członek kommissyi prośb Radca tajny *Stobodskoy*, Jenerał-majior *Sulmienjew* i R. R. St. *Potiemkin*; 1 b. m. zostający w orszaku J. C. M. Jenerał-majior sztabu jeneralnego *Rennenkampff*.

— Przez Najwyższy ukaz do kapituły orderów z d. 25 ominionego grudnia, Wileński Cywilny Gubernator, R. R. St. *Obreshkow*, ozdobił orderem *s. Włodzimierza* 3 klasy.

— 2 b. m. CESARZ JEGO MOŚĆ, na przedstawienie P. Ministra Skarbu, z powodu wypadków w Królestwie Polskiem, raczył rozkazać: towarów, idących z Królestwa nie wpuszczać do Państwa Rossyjskiego i nie przyjmować na nie świadectw kommissyi wojewódzkich i innych władz tamecznych, do nowego w tym przedmiocie rozkazu. (T.P.)

St-Petersburg d. 10 stycznia.

W Najwyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod d. 28 grudnia wyrażono: „W nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, niżej wymienionych Urzędników wiedzy Wileńskiego Uniwersytetu, przez Zwierzchność zaświadczoney, Najmilszemu Mianujemy: Radców Stanu: Rektora tego Uniwersytetu *Pelikana* i Dziekana *Malewskiego*, Rzeczywistymi Radcami Stanu; Professorów Ordynaryjnych 7mej klasy: *Stawinskiego*, *Eichwalda*, *Jundzitta* i *Jaroszewicza*, Radcami Kolegialnymi; Professorów Nadzwyczajnych 8mej klasy: *Fonbergę*, *Hryniewiczę*, *De-Neuve*, *Waszkiewiczę*, Adjunkta 8mej klasy *Kislingę*, Assessorów Kolegialnych: Lektora *Szahinę*, Pomocnika Dyrektora Gimnazjum Wileńskiego *Ostrowskiego* i Lektora 8mej klasy *Welkę*, Radcami Dworu; Radców honorowych, Sekretarzów Rządu Uniwersytetu: *Mierzejewskiego* i *Giecolda*, mających ustanowione Ukazem 6go sierpnia 1809 attestata o naukach, Assessorami Kolegialnymi i Dozorcę *Giedroycia* Reistratorem Kolegialnym ze starszeństwem.”

— W Najwyższych Ukazach J. C. M. do Rządzącego Senatu, pod dniem 1 stycznia wydanych, wyrażono:

„Wśród nieustannych pieczołowitych starań o dobro narodów, od Niebieskiej Opatrzności Berlin Naszemu powierzonych, pragnąc, ażeby we wszystkich krajach IMPERYUM Naszego, forma zarządu i ustawy, oznaczające prawa i wzajemne stosunki wiernych poddanych Naszych wszystkich stanów, w zupełny sposób odpowiadały prawdziwym potrzebom i obecnemu stanowi każdego kraju, Uznaliśmy za potrzebę, w guberniach Mohilewskiej i Witebskiej, od roku 1772 powróconych Mocarstwu Rossyjskiemu, zaprowadzić, tak w administracyjney, iako i w sądowej części ten samy porządek, który się zachowuje w wewnętrznych prowincyach Państwa, na istotey zasadzie ogólnego dla Zarządu gubernii Urządzenia i innych przez Nas i Przodków Naszych wydanych ustaw, zaprzestając odłagd w całej przestroni Białey Rusi działania postanowień Statu-

tu Litewskiego, ale zostawiając Szlachcie, tak, jak dotąd, i podług tychże prawideł, wybierać zpośród siebie Prezydentów Izby Sądu Kryminalnego i Cywilnego.”

— „We wszystkich guberniach, Rosyjskie Imperyum składających, Rozkazujemy mieć mundury Gubernialne z czerwonymi kołnierza-
mi i obszlagami, i odróżnić się tym mundurom między sobą, samemi wyobrażeniami herbów gubernialnych na guzikach, które mają być a wszystkich żółte.” (G.S.)

— Przybyli do St-Petersburga: Członek Rady Państwa, Jen. Piech. *Rimski-Korsakow*; tutejszy Gubernator. Cywilny Rz. Rad. St. *Chrapowicki*; Jen. Maj. *Falkoni*. (G.S.P.)

Wkrótce po otrzymaniu pierwszych wiadomości o powstaniu Warszawskim, CESARZ JEGO-
mość przez osobne reskrypta do Naczelników gubernii, graniczących z Królestwem Polskim, n a y w y ż e y rozkazać raczył, objawić o tém w powierzonych im guberniach i wystawić mocne przekonanie Jego CESARSKIEJ MOŚCI, że szlachta i wszystkie stany tych gubernii, dzieląc w zupełności ze wszystkimi wiernymi synami Rosyi sprawiedliwy wstręt ku występny naruszcicielom powszechnej spokojności, nie omieszkają w teraźniejszych okolicznościach okazać w skutku swojej wiernych poddanych gorliwość ku Tronowi i Ojczyźnie, bezwarunkowem poddaniem się środkom, przez Rząd przedsiębranym, ścisłem zachowaniem spokojności i porządku, oraz nieochybnem spełnieniem wszelkich obowiązków prawami przepisanych.

Tymczasowy Woenny Gubernator Podolski i Wołyński otrzymał z tego powodu od Szlachty gubernii Wołyńskiej, przez sprawującego obowiązki wołyńskiego Marszałka Gubernialnego, list pod dniem 22 zeszłego grudnia, następującego brzmienia:

„Szlachta Gubernii Wołyńskiej, po wysłuchaniu objawionego przez JW. Pana N a y w y ż s z e g o Jego CESARSKIEJ MOŚCI ukazu, pod dniem 7 grudnia, na imię JW. Pana danego, z okoliczności wiarogomnych wypadków w Królestwie Polskim, które powszechną spokojność naruszyły, i obeymującego oycowskie MONARSZE wezwanie do mieszkańców sąsiedzkich z niem gubernii, względem ścisłego wykonania swoich, i skowiernych poddanych, obowiązków, a przytém kierowane gorącami uczuciami dla Tronu, oraz dzieląc z wiernymi synami Rosyi nieograniczoną miłość i przywiązanie ku Wielkiemu MONARSZE swemu, w czystości serca i jednogłośnie z innemi stanami oświadczyła przed JW. Panem gotowość, przez posłuszeństwo do wszystkich środków od Rządu przedsiębranych, przyłożyć się wszelkimi sposobami do zachowania spokojności i porządku w tej gubernii, od Boga strzeżonej, przed zgorszeniem wrogów spokojności powszechnej.”

„Dopiero zaś Szlachta Wołyńska, wybraawszy mię za reprezentanta swego, poruczyła na nowo oświadczyć przed JW. Panem szczerą chęć, stania się godną N a y w y ż s z e g o Jego CESARSKIEJ MOŚCI zaufania, i złożyć zapewnienie, iż ta świętość obowiązków, których dotąd Szlachta Wołyńska dopełniała, ta myśl nieoszacowana, że los nigdy nie powinien był zasnuć oycowskiego serca MONARCHY, dodsie iey śmiałości do zanieśienia prośb nayspokorniejszych do JW. Pana, o złożenie u stóp Jego CESARSKIEJ MOŚCI, wynurzenia tej nieograniczonej wierności, jaką czujemy za naysmiłościwszą pieczołowitość MONARCHY, kochającego swe dzieci, o dobro nasze, a którą chcąc nie naruszenie, przekazemy nayspoźniejszej potomności; i wraz przytém oświadczenie uroczystego przyrzeczenia naszego, iż nie zdradzimy wiernych poddanych przysięgi, i ofiarami wszelkiego rodzaju ziścimy sprawiedliwe oczekiwania Jego CESARSKIEJ MOŚCI po sercach Szlachty wołyńskiej niezachwianej wierności.”

„Imieniem tej Szlachty składam JW. Panu to rzetelne wyznanie powszechnych uczuć, i proszę

przyjąć szczerze zapewnienie naysłabszego poważenia, z jakim mam honor być i t. d.” (P.P.)

PRUSSY.

Berlin dnia 8 stycznia.

Otrzymujemy smutną z Bonn wiadomość o stracie, jaką poniósł tamtejszy uniwersytet, kray i cały świat uczony, przez zgon profesora *Niebuhr*, tajnego królewskiego Radcy Stanu; zmarł on dnia 2 po krótkiej chorobie; jeżeli można dać wiarę iego przyjaciółom, poruszenia rewolucyjne w Europie, które zmarły uważał za zawierającą się zgubnej zasady, i za dowód demoralizacji, której rozwinięcie, napełniało umysł iego niespokojnością na przyszłość, nie mało przyłożyły się do pogorszenia stanu iego zdrowia. (J.d.S.P.)

FRANCYA.

Paryż d. 31 grudnia.

Birża Paryzka. Pięć od sta, 93 fr. 80; trzy od sta, 62 fr. 50; akcje bankowe, 1,267 fr.; pożyczka królewsko-hiszpańska, 52½ fr.; pożyczka haitańska, 320 fr.

— Poprzybijano na ulicach Paryża dnia 27 odezwę królewską, oznajmującą o mianowaniu ienerała Hrabiego *Lobau*, głównym dowódcą gwardyi narodowej paryzkiej, i wyrażającą żal, iż ienerał *Lafayette* podał się do dymissyi.

— *P. Baudé*, podsekretarz stanu w ministeryum spraw wewnętrznych, został mianowany prefektem policyi, na miejscu hrabiego *Treilhaut*, który został mianowany radcą sądu królewskiego paryzkiego, na miejsce zmarłego *P. Deferrière*.

— *P. Merilhon*, minister wyznań i oświecenia publicznego, został mianowany strażnikiem pieczęci, ministrem sekretarzem stanu w departamencie sprawiedliwości, na miejsce *P. Dupont (de l'Eure)*, którego prośba o uwolnienie od obowiązków została przyjęta.

— *P. Barthe*, prezydent sądu królewskiego paryzkiego, został mianowany ministrem wyznań i oświecenia publicznego, i ma także przewodniczyć w radzie stanu.

— *P. Jacqueminot*, dymissybnowany półkownik, grenadyr pierwszego legionu gwardyi narodowej paryzkiej, członek izby deputowanych, mianowany został naczelnikiem głównego sztabu gwardyi narodowej paryzkiej, na miejsce *P. Carbonel*, którego prośba o uwolnienie od obowiązków została przyjęta.

— Ponieważ *P. Recamier*, profesor medycyny w kollegium francuzkiem, odmówił wykonania przysięgi, przepisanej prawem z dnia 31 sierpnia 1830 r.; ogłoszony zatem został za uwolnionego od obowiązku, przez postanowienie z dnia 24 grudnia.

— Dnia 25 uczniowie szkół politechnicznej, prawa, medycyny i farmacji, zebrali się w *Panteonie*, w celu oświadczenia się, przeciwko podżegrowaniom wyłącznym i warunkowym izby deputowanych; uczniowie ci utrzymują, iż odezwa, podpisana tylko przez czterech z nich, a która jest sama w sobie zmyśloną, była rzeczywiście przez nich uchwaloną, że oni zgadzają się na iey zasady, mające na celu utrzymanie instytucy republikańskich, i reprezentacyi bardziej narodowej, stosownie do danych im, iak utrzymują, w lipcu obietnic. (J.d.S.P.)

Paryż dnia 2 stycznia.

Birża Paryzka. Pięć od sta, 93 fr. 45; trzy od sta 62 fr. 25; akcje bankowe 1,515 fr.; pożyczka haitańska, 320 fr.

— Na posiedzeniu izby deputowanych, dnia 29 grudnia, *P. Mauguin*, w długiej mowie nstawał żwawo na ministeryum, które oskarżał o rozniesienie przestrachu w Paryżu i po prowincjach, uwiadamiąc o czczech spiskach, i któremu wyrzucił porózczenie członków izby, zamiast tego, coby ich miało poiednoczyć. — *P. Merilhon*, strażnik pieczęci, odpowiedział Panu *Mauguin*, i przeczył, iżby ministrowie chcieli rozsiewać trwogę.

— Postanowienie królewskie z dnia 31 grudnia rozwiązuje korpus artylleryi gwardyi narodowej,

i nakazuje, aby niezwłocznie przystąpiono do nowego urzędnienia tego korpusu. W raporcie podanym do Króla przez P. *Montalivet*, którego podpis znajduje się wymieniony na podpisie postanowienia, wyrażono jest, iż wielu officerów prosi o uwolnienie ze służby, i że życzenie nowego urzędnienia daie się widzieć we wszystkich bateriach.

— Powiadaia, że razem z prawem skarbowem na rok 1831, podany będzie projekt do nowego kredytu z dochodów rocznych, wyobrażającego kapitał 120 milionów.

— Zapewniają, że P. *Rayneval* mianowany jest ambasadorem do Rzymu.

— P. hrabia *Ferronays*, dowiedziawszy się w *Neapolu*, że większa część gazet francuskich ogłosiła list, obeymniający zasady polityczne, nie bardzo zgodne z jego charakterem, podany przez P. wice-hrabiego *Ferronays*, jego syna, do *Dziennika Rozpraw*, następną uczynił do wydawcy jego odezwę:

Neapol dnia 14 grudnia 1830.

MPanie! Wyczytałem w piśmie W Pana pod dniem 28 listopada list, czyli ułamek listu z podpisem imienia *Karola de la Ferronays*, który udzielony został publiczności bez zgody się i przeciwko woli autora. Gdy artykuł, który poprzedza ten wyjątek, zmierza do tego, aby go uważano, jako wyrażenie, które uczucia moje podkładały, widzę się być przymuszonym, oświadczyć w sposób najwyraźniejszy, że, list ten zgoda mi nie jest wiadomy, i tylko znam go z nieprzychylnego ogłoszenia, które uczynionem zostało. — Przy tém zdarzeniu i t. d.

Hrabia *de la Ferronays*.

— Piszą z *Metz*, pod dniem 22 grudnia: „Wiadomość o zawieszeniu wypłat P. *Milleret*, deputowanego i ieneralnego poborcy *Mozelli*, zrodziła wielką niespokojność na umysłach.” (J.d.S.P.)

Paryż Dnia 7 stycznia.

P. *Alleys*, dawniejszy sekretarz legacji w *Monachium* i *Frankforcie*, został mianowany ministrem pełnomocnym przy seymie niemieckim.

— Bey *Titteri* przybył do *Maraslii*.

— *Hadzi-Mahmud*, poseł beia trypolitańskiego, przybył do *Paryża*. Wysiadł on do hotelu *Terasse*, na ulicy *Rivoli*, ze swoim orszakiem.

— W liście prywatnym z *Frankfortu*, pod 24 grud., jest wiadomość, że sławny dom bankowy w *Paryżu*, *Lafitte* i komp. uwiadomił swoich przyjaciół handlowych, iż od nowego roku zaprzestanie działań bankowych. Za przyczynę do tego kładą, że wysoki urząd, który sprawuje teraz naczelnik tego domu, a któremu całkowicie chce się poświęcić, nie zgadza się z zatrudnieniami profesji bankierskiej.

— Postanowieniem ministra spraw wewnętrznych, ienerał *Lobau*, do obowiązku dowództwa ieneralnego gwardyi narodowej paryskiej, ma przydane dowództwo ieneralne 4ch legii z okolic.

— Przewiezienie ex-ministrów odbyło się spokojnie aż do *Compiègne*. Ale w tém mieście, znaczne zgromadzenie nagle się ukazało i nabawiło bojaźni: powtarzane były: śmierć ministrów! Polinjaka do wody! niebezpiecznie było zatrzymać się; konie zostały dla zmiany postane w pewnej odległości od miasta: tam lecąca ciżba zmusiła eskortę do uszykowania się w kwadrat ku obronie pociągów. Wreście ex-ministrowie mogli wyjechać; ale dawały się słyszeć powtarzane krzyki po drodze, któremi ich powitano w *Compiègne*. (J. d. S. P.)

ANGLIA.

London dnia 31 grudnia.

Papiery publiczne. Konsolidy 82½; Rosyjskie 90; Brezylijskie 24½; Meksykańskie 54½; Hiszpańskie 15½.

— Margrabia *Anglesea* przybył dnia 24 do *Dublinu*.

— Margrabia *Anglesea* ogłosił dnia 25 odezwę, zabraniającą zgromadzania się ludu, które

miało zebrać się dnia 27 i przechodzić przez miasto, z powodu tego, iż krok takowy mógłby zamieścić spokojność publiczną, i że namiestnik ieneralny dowiedział się, iż pobudzający do takowego zgromadzenia się używali buntowniczej mowy. Na skutek tej odezwy, P. *O'Connell* wydał do robotników i rzemieślników dublińskich uwiadomienie, w którym uprasza ich, aby się nie zgromadzali dnia 27, i aby byli posłusznymi prawu. Jednakże dodaje on, iż związek powinien być zwołany, i że krok takowy jest prawnie spokojny i konstytucyjny. P. *O'Connell*, pisze *Kuryer*, ułożył nowy plan postępowania; podał on projekt utworzenia klubów wybierczych w całej Irlandyi; klub centralny będzie ustanowiony w *Dublinie*, z kąd wyszły on swoich delegowanych dla utworzenia klubów w każdym hrabstwie.

— Ponieważ Hrabia *Conventry* wyraził głośno życzenie złożenia urzędu lorda namiestnika hrabstwa *Worcester*, powiadaia więc, iż lord *Foley* będzie wezwany do zastąpienia go.

— Szlub lorda *Falkland* z panną *Fitz-Clarence* odbył się w *Brighton* dnia 27 grudnia, w przytomności Króla i familli królewskiej.

— Gazeta *Times* zawiera listę parów i innych znakomitych osób niemałotnych, które otrzymują wspomnienie od rządu; ta lista jest większą, aniżeli myśleć o niej można było, a pensye przez kraj udzielane wynoszą więcej, 50,000 f. szterl.

— Przeciwnicy unii irlandzkiej zebrał się na zgromadzenie dnia 21 w *Dublinie*, na którym P. *O'Connell* miał mowę tak długą i tak zuchwałą, isk mowy jego w Parlamencie są krótkie i nieśmiałością oznaczone; odważył się nawet użyć wyrażen najgminniejszych przeciwko rządowi.

— Podług obrazów, ogłoszonych z rozkazu izby niższej, opłata na ubogich wyrównywa, w hrabstwie *Bedford*, 40ciu procentom od całkowitego dochodu z dóbr stałych hrabstwa. W Hrabstwie *Sussex* stosunek ten wyrównywa 35ciu procentom; gdy tymczasem w Hrabstwie *Northumberland* jest tylko około 8ciu procentów.

— Brvg J. K. M. *Faucon*, spotkany na morzu dnia 25 października, uwiadomił, iż, za pomocą fregaty obronczej, która z nim płynęła, schwycił, rozbojnika morskiego, uzbrojonego w 50 dział i opatrzonego w 300 ludzi. Walka była tak zabójczą, iż okręty angielskie miały 22 ludzi zabitych, a zbójcy 100. Reszta jego ekwipażu została zaprowadzoną do *Wniebowstąpienia* i powieszoną.

— Powiadaia, że obowiązek prokuratora ieneralnego Irlandyi, którego przyjęcia odmówił P. *Pennefather*, będzie dany P. *Blackburne*.

— Dodatek do gazety z dnia 24 zawiera rozkaz napisania ogólnego wzoru modlitwy, z powodu rozruchow w różnych częściach królestwa.

— Wiadomości, otrzymane z prowincyi, są bardziej zaspakalające.

— Rozpoczęto inż w *Berkshire* proces wictrzycieli spokojności publicznej; liczba aresztowanych w tém hrabstwie wynosi do 133 osób.

W przeciągu pierwszych dziewięciu tygodni od otworzenia drogi, z żelaznemi kolejami, między *Liverpoolem* i *Manchesterem*, dochody, otrzymane od possażerów tylko, wyniosły 18,000 f. szterl.

— Zaciąg do woyska w Szkocyi, odbywa się z wielkim pośpiechem.

— Wierzyiele *Waltera Skotta*, na zgromadzeniu swém w *Edymburgu*, postanowili ofiarować mu jego sprzęty, srebro, obrzy, bibliotekę i jego zbiory rzadkich przedmiotow, w dowód wysokiego swego szacunku i wdzięczności za bezprzykładnie podjęte dla nich usiłowności, których skutki były dla nich bardzo korzystne.

— Podług listow, pod dniem 1 listopada z *Vera-Cruz* pisanych, pułkownik *Victoria* został chwytanym i w *Puebla* rozstrzelanym, po wydanym uprzednim wyroku na śmierć przez radę wojenną. Prowincya *Ojaca* jest w stanie zupełnym re-

wolucyi. Głównodowodzący w prowincyi *Oliapa* stoi na czele 2,000 ludzi na granicach *Jalapy* i *Comitanu*. Jenerał *Guerrero* znajduje się w prowincjach południowych z ministrami, którymi misnował *Salgada* i *Almonte*. *Godallos* dowodzi 1,500 ludzi niedaleko *Valladolid*. Jenerał *Bravo* schronił się do *Acapulco*. Minister wojny *Facio* podał prośbę o uwolnienie od obowiązku: wymienią putkownika *Landero*, iako jego następcę.

— Kolumbia stanie się, iak powiadaia, znówu teatrem scen krwawych. *Bolivar* stanął na czele władz cywilnych i wojskowych. Woyska iego miały rozprawę z mieszkańcami *Rio de la Hacha*, i odniosły nad nimi zwycięstwo. *Bolivar* ruszył na *Maracaibo*; aż do iego przybycia, *Undaneta* objął dowództwo w *Bogota*. Sądzą, że pod kierunkiem *Bolivara* nastąpi zgoda między Kolumbią i *Venezuellą*.

— Podług wiadomości z *Nowego-Yorku* pod dniem 1 grudnia, wybory na kongres ukończyły się w stanach *Maine*, *Massachusetts*, *Vermont*, *New-York*, *Pensylwanii*, *Delaware*, *Ohio*, *Karoliny-Południowej*, *Georgii*, *Luizjanny* i *Missisipi*; między nowo wybranymi reprezentantami, prezydent rachuje 71 stronników a 45 przeciwników; w roku przeszłym, miał 7 głosów więcej. Znaaleziono w *Georgii* kopalnię złota, bogatszą od wszystkich dotąd odkrytych; w iednym dniu, 7 robotników wydobyło z niej na 180 dolarów czystego złota. (J.d.S.P.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 2 stycznia.

Gazety nasze następuiały dają obraz naszej sily wojenney: 16,000 gwardyi gminney ruchomey, 7,000 gwardyi gminney stałej, która iednakże była w ruchu, 30,000 woyska w rozmaitych fortecach będącego i w działaiacey armii w *Bredzie*, 12,700 żołnierzy morskich; dotaczyć tu ieszcze potrzeba strzelców konnych, strzelców królewskich, studentów uniwersytetów *Utrechtskiego*, *Leydeyskiego* i *Groningenskiego*. Za dwa miesiące siła ta będzie powiększoną 5,000 milicji i 6,000 rekrutów; marynarka została wzmocnioną przez powrót flotylli, przeznaczoney do łowienia śledzi, której ekipaże zawieraia 700 ludzi, iako też przez eskadrę powróconą z morza śródziemnego, która liczy 1300 ludzi. (J.d.S.P.)

Bruxella dnia 2 stycznia.

P. Brouckere został mianowany głównym zawiadowcą skarbu, na miejscu *P. Coghen*.

— Stu sześćdziesięciu negocysntów i fabrykantów prowincyi *Leodyjskiej*, poszło do kongresu memoryet, o smutnym stanie rękodzielni.

— Fakultet filozoficzny, który był skassowany w uniwersytecie *Leodyjskim*, będzie zastąpionym przez fakultet wolny, to iest nieustanowiony i nieopłacany od kraiu. Powiadaia, że toż nastąpi w *Lowanium* z dawniej będącym fakultetem prawa. (J.d.S.P.)

— Dnia 3 —

Na posiedzeniu dnia 31 grudnia, kongres przyiał większością 92 głosów, przeciwko 19, projekt do prawa względem utworzenia gwardyi obywatelskiej. Prezydent odczytał list hrabiego *Celles*, wice-prezydenta komitetu dyplomatycznego, stuzący za odpowiedź na zapytania *P. Robaulx*; oto iest brzmienie iego: 1) Negocyacye dyplomatyczne z ambassadorami pięciu mocarstw maia za zasadę protokół z dnia 4 listopada, a za cel zawarcia rozejmu, w którym żegluga na *Skaldzie* iest nieodzownym warunkiem. Negocyacye te doszły już do tego: iż podług uwiadomienia uczynionego w *Paryżu* przez hrabiego *Sebastiani*, a potwierdzonego przez prezydenta rady ministrów francuzkich w izbie deputowanych, pięć mocarstw przyznały niepodległość *Belgium*. 2) Wybor przyszłego Monarchy *Belgium* nie stanowi bynajmniej przedmiotu negocyacji. 3) Pozycye, które kazano ziać następnie rozmaitym korpusom woyska, są takiey natury, iż kroki nieprzyjacielskie mogą być

z korzyścią rozpoczęte, w razie, gdyby *Hollandya* wzbraniała się dotrzymać wszystkich warunków rozejmu. Żaden rozkaz względem odnowienia kroków nieprzyjacielskich nie został ieszcze wydany; czas do rozpoczęcia ich nie iest ieszcze postanowiony. 4) Zaymnia się zbieraniem wszystkich materyałów, nieodbitie potrzebnych do otworzenia negocyacyi, względem traktatu handlowego z *Francją*. Komissye zaymniają się tēm w każdej prowincyi, a rapporta ich wzięte będą pod gruntowną rozwaę. Posiedzenie to ponieważ rozpoczęło się wieczorem, przeciągnęło się więc aż do północy. Prezydent życzył całemu zgromadzeniu szczęśliwego roku, poczem kongres odroczony został na dzień 3 stycznia. (J.d.S.P.)

N I E M O Y.

Od brzegów Menu d. 8 stycznia.

Podług wiadomości z *Koblentz*, dało się tam czuć dnia 18 grudnia, iako też w *Neuwied* i okolicznie, mocne trzęsienie ziemi, w kierunku z północy ku południo-wschodowi. W tymże czasie, gwałtowny wichur powstał w *Rubsnach*; trwał tylko kilka minut; po czēm dał się słyszeć huk, podobny do wystrzału z dział wielkiego kalibru, i mocne chwilowe trzęsienie ziemi.

— Port *Glückstadt*, w Xięstwie *Holsztyńskim*, został ogłoszony wolnym portem. (J.d.S.P.)

Kassel d. 8 stycznia.

Konstytucya została uroczyscie dziś złożoną *J. K. W.* Elektorowi, który oświadczył swoia zgodę na wzniesienie pomnika, na pamiątkę dnia tego. Podczas wykonania przysięgi, wystrzelono 101 razy z dział; po czēm *J. K. W.* zstąpił z tronu i przyymował powinszowania od ciała dyplomatycznego. (J.d.S.P.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Akademia królewska napisow i nauk wyzwolonych, wybrała na członków honorowych barona *Cuvier* i xięcia *Luyues*.

— *P. Genlis* umarł dnia 31 grudnia, maiać 85 lat wieku.

— Zima w *Szkocyi* rozpoczęła się z nadzwyczajną surowością; w *Edyburgu* było blisko 20 stopni zimna.

— Drugi tom życia lorda *Bayrona*, przez *Th. Moore*, ma wyjść nie zadługo na świat. (J.d.S.P.)

— *P. Elles*, gospodarz angielski, radzi dla otrzymania rannych kartofli, sadzić ie iestienią, i przykrywać gnoiem. Tak posadzone w październiku lub końcu września puszczaia rostki nad ziemię w kwietniu lub końcu marca. Wtedy należy przekopać ziemię między rzędami, a we dwa tygodnie znówu toż samo powtórzyć. Kartofle tak uprawione dojrzewaia w końcu maia i czerwca. (T.P.)

P r e n u m e r a t a.

2 Prenumerata na pismo peryodyczne pod tytułem *Batamut*, wydawane w *Petersburgu* raz na tydzień, w sobotę, przyymuie się w *Wilnie* w księgarni *Józefa Zawadzkiego*, i wynosi rub. 20 assygn. na rok cały, a 12½ rub. assygn. na półrocze, z przesyłaniem tak do *Wilna*, iako też do wszystkich miast *Imperyum*. PP. Prenumeratorowie, za złożeniem wyżej wyrażoney ilości, otrzymaia wyszłe już numera, a następne co tydzień z pomienioney księgarni odbierać będą.

Przyymuie się także prenumerata na *Batamuta* w Głównym Pocztańcie *St-Petersburskim*, oraz w *Expedycyi Gaze-tney* przy Pocztańcie *Litewskim* w *Wilnie*.